

ГРАД СКОПЈЕ

ПРЕДЛАГАЧ: Градоначалник на Град Скопје
г. Петре Шилегов

ИЗГОТВУВАЧ: Сектор за јавни дејности
Одделение за социјална, детска и
здравствена заштита

ПРЕТСТАВНИК: Тања Балаќ
Раководител на
Сектор за јавни дејности

ПРЕДЛОГ – ПРОГРАМА

**за активностите во областа на социјална, детска и здравствена заштита,
во град Скопје, за 2020 година**

Скопје, декември 2019 година

Врз основа на член 36 од Законот за локалната самоуправа (“Службен весник на РМ” бр. 5/02), а во врска со член 10 став 1 точка 8 алинеја 1 од Законот за градот Скопје (“Службен весник на Република Македонија” бр. 55/04 и 158/11) и член 11 од Законот за социјална заштита (“Службен весник на Република Северна Македонија” бр. (104/19 и 146/19), Советот на Град Скопје, на ___ седница, одржана на 2019 година, донесе

ПРЕДЛОГ – ПРОГРАМА

**за активностите во областа на социјална, детска и здравствена заштита,
во град Скопје, за 2020 година**

I. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Главна цел на Програмата за активностите во областа на социјална, детска и здравствена заштита, во град Скопје е да предложи форми на социјална и здравствена грижа и да одреди приоритети во решавањето на истите во рамките на своите законски овластувања за добробитта на своите граѓани, земајќи ги во предвид различните потреби и интереси на жените и мажите, девојчињата и момчињата. Програмата се темели на начелата за еднаквост, недискриминација и почитување на човековите права и истата директно придонесува кон имплементација на обврските кои произлегуваат од меѓународните, националните и локалните документи во овие области. Приоритетите и мерките на програмата ќе бидат определени врз основа на анализа на состојбите на целокупната сфера на социјалното живеење и идентификуваните проблеми во неа. Притоа во анализата особено внимание ќе се посвети на проблемите и искуствата со кои се соочуваат различните категории и групи на граѓани, особено жените.

II. ПРЕДМЕТ НА ПРОГРАМАТА

Предмет на оваа Програма се активности кои ќе се реализираат во текот на 2020 година, а преку кои ќе се имплементираат надлежностите на Градот Скопје, во областа на социјална, детска и здравствена заштита.

Во рамките на своите надлежности во областа на социјалната заштита Градот има право да:

1. Донесува развојни програми за социјална заштита;
2. Основа јавни установи за социјална заштита;
3. Развива вонинституционални форми за социјална заштита;
4. Реализира социјални програми во соработка со останатите сегменти на јавниот сектор, приватниот сектор, меѓународните и невладините организации.

III. ПРИОРИТЕТИ НА ПРОГРАМАТА

Со Програмата се предвидува фокусот на активностите на Градот Скопје, во областа на социјална, детска и здравствена заштита, да биде насочен кон остварување на пет приоритетни цели кои треба да придонесат за унапредување на социјалната и здравствената заштита на граѓаните:

1. Остварување социјална заштита на лица со посебни потреби;
2. Остварување социјална заштита на лица засегнати од злоупотреба на дрога;
3. Општествено вклучување и социјални услуги за ранливите категории на граѓани;
4. Еднакви можности на жените и мажите, недискриминација, поттикнување и развој на лични и општествени вредности и
5. Унапредување на здравствена заштита.

ПРИОРИТЕТНА ЦЕЛ - 1

✓ Остварување социјална заштита на лица со посебни потреби

Цели:

- Подобрување на квалитетот на живеење на лицата со посебни потреби и создавање услови за независен живот земајќи ги во предвид родовите разлики и разликите пол и возраст;
- Олеснување на движењето и физичката комуникација во заедницата на лицата со потешка телесна инвалидност на кои заради движење им е потребна инвалидска количка и лица со тешки моторни пречки, поголема мобилност како и можност за нивна социјализација;
- Остварување на полесен пристап на лицата со посебни потреби до училиштата и факултетите, нивно вклучување во редовниот образовен процес и обезбедување на самостојност и независност на движењето;

Активности:

- Соработка со Јавното сообраќајно претпријатие – ЈСП Скопје и Здруженијата на граѓани во кои членуваат лица со посебни потреби, во насока на:
 - координација на превозот на студенти и ученици со посебни потреби, од домовите до образовните институции за време на учебната година;
 - координација на превозот со посебно адаптирани возила на лицата со потешка телесна инвалидност на кои заради движење им е потребна инвалидска количка и лица со тешки моторни пречки;
 - Обезбедување адаптирани возила за превоз на лица со потешка инвалидност, по пат на донации или набавка;
 - групен превоз на пензионери и лица со посебни потреби на дестинации на подрачјето на Град Скопје и територијата на Република Македонија;

- Активности за поддршка на придружниците на лицата со посебни потреби, помеѓу кои како мнозинство се јавуваат жените со цел подобро социјално вклучување и економско зајакнување на истите;
- Поддршка на активности за одржување на бесплатни часови со спортско рекреативни содржини за лицата со посебни потреби во СЕТУГС „Михајло Пупин“ и СГУГС „Здравко Цветковски“.
- Прилагодување на пешачки патеки и пристапи до и во објекти;
- Изградба на инклузивни игралишта за деца на јавен простор;
- Унапредување на пристапноста за лицата со посебни потреби во училиштата и културните институции кои се во надлежност на Град Скопје;
- Субвенционирање на електромоторни погони (додатоци) за инвалидски колички на лица со посебни потреби;
- Реализирање на програма за обезбедување бесплатен паркинг за лица со посебни потреби во соработка со ЈП Градски паркинг;
- Реализирање на Програма за повластено користење на јавниот градски превоз на подрачјето на Град Скопје, од страна на лица со посебни потреби, во 2020 година;

Извори на средства:

Буџет на Град Скопје за 2020 година

Програма В2 и ВА – средства во износ од 70.300.000 денари.

ПРИОРИТЕТНА ЦЕЛ - 2

✓ *Остварување социјална заштита на лица засегнати од злоупотреба на дрога*

Општа цел:

Координиран и синхронизиран пристап во локалната заедница за да се обезбеди намалување на достапноста на дроги, намалување на бројот на лица кои започнуваат да користат дрога, развивање на здравствени и социјални сервиси кои ќе обезбедат достапен и ефикасен третман и грижа за лицата кои користат дроги, како и намалување на штетите од користењето на дроги - согласно Локална Стратегија и Акционен план за дроги на Град Скопје (превенција, лекување, рехабилитација и ресоцијализација, намалување на штети и градска безбедност) 2015-2020 година.

Активности:

- Спроведување на активностите предвидени во Акциониот план за дроги на Град Скопје (превенција, лекување, рехабилитација и ресоцијализација, намалување на штети и градска безбедност) 2015-2020 година со земање во предвид различните начини на кој жените и мажите, момчињата и девојчињата, се изложени на дроги и различните ризици кои произлегуваат од нивното користење;

- Поддршка на Дневниот Центар за рехабилитација и ресоцијализација на корисниците на дрога и нивните семејства;
- Поддршка на Советувалиште за превенција од употреба на дрога кај средношколската популација во град Скопје;
- Поддршка на активности на Дневен центар за намалување на штети од злоупотреба на дроги (активноста е опишана во приоритетот: Општествено вклучување и социјални услуги);
- Воспоставување координација и соработка меѓу организациите и институциите во Град Скопје кои работат на справување со проблемот на злоупотреба на дроги;

Извори на средства:

Буџет на Град Скопје за 2020 година

Програма В2 - средства во износ од 3.000.000 денари.

ПРИОРИТЕТНА ЦЕЛ - 3

✓ **Општествено вклучување и социјални услуги**

Поддршка на Програми, сервиси и услуги на дневни центри за деца на улица, деца без родители и родителска грижа, деца кои се нашле во социјален ризик, еднородителски семејства, спречување на семејно насилство, лица кои употребуваат дроги, лица со попреченост, бездомни лица, стари лица и други.

1. Поддршка на двата Дневни центри за лица со интелектуална попреченост, над 18 години – “ПОРАКА“

Цели:

- Остварување социјална грижа и подобрување на квалитетот на живеење на лицата со интелектуална попреченост на возраст над 18 години;
- Остварување и унапредување на човековите права на лицата со интелектуална попреченост во граѓанското општество.

Активности:

- Поддршка на психосоцијални програми со цел остварување социјална грижа за лицата со интелектуална попреченост кои вклучуваат:
 - Обука за усвојување и усовршување на вештини за самостојно живеење (практични, когнитивни и социјални вештини), работно-окупациони програми, образовни програми и социјални активности за лицата со интелектуална попреченост;
 - Оспособување за одредени работни активности кои би можеле да придонесат за нивно осамостојување во понатамошниот живот;
 - Комуникација и социјализација во група и надвор од неа;
 - Оспособување и развивање на вештини за ликовно, музичко и моделарско изразување.

2. Поддршка на активности на Дневен центар за намалување на штети од злоупотреба на дроги – “ХОПС“ – Опции за здрав живот

Цели:

- Подобрување на здравствената и социјалната состојба на лицата кои користат дроги;
- Намалување на штетите од злоупотреба на дроги и превенирање на ризичното однесување на лицата кои употребуваат дроги;
- Намалување на стигмата и дискриминацијата кај општата популација кон ЛКД и создавање механизми за нивно социјално вклучување;

Активности:

- Подобрување на пристапот до услугите за анонимно советување и тестирање за ХИВ/СИДА, хепатитис Ц и други инфекции;
- Медицински, социјални и правни услуги за лицата кои употребуваат дроги;
- Програми за психосоцијална поддршка на лицата кои користат дроги, групи за самопомош и мотивирање за упатување на третман;
- Зголемување на достапноста на стерилен прибор, собирање, транспорт и согорување на медицински отпад.

3. Поддршка на активностите на Пунктот и Прифатилиштето за бездомни лица на Црвениот крст на град Скопје

Цели:

- Остварување социјална грижа и подобрување на квалитетот на живеење на бездомните лица;
- Остварување и унапредување на човековите права на бездомните лица.

Активности:

- Овозможување непречено функционирање на Пунктот и Прифатилиштето за бездомни лица на Црвениот крст на град Скопје, лоциран во Момин Поток;
- Поддршка на програмите за привремено прифаќање и згрижување на лицата бездомници со обезбедување дневен престој со оброк, здравствена заштита, услови за одржување хигиена, советодавни услуги, во соработка со Црвениот крст на град Скопје;
- Следење на работата на постоечките центри и соработка со надлежни институции, Министерство за труд и социјална политика, Меѓуопштински центар за социјална работа, Завод за социјални дејности, општините во градот, Црвениот крст на Град Скопје и невладините организации кои се активни на ова поле, за развој на програми и проекти кои ќе водат во насока на проширување на капацитетите за привремено прифаќање и згрижување на лицата бездомници.

4. Поддршка на активностите на Дневен центар за лица со оштетен вид на Црвениот крст на град Скопје

Цели:

- Остварување социјална грижа и подобрување на квалитетот на живеење на лицата со оштетен вид;
- Остварување и унапредување на човековите права, промовирање на хумани вредности, култура и меѓуетничка толеранција на лицата со оштетен вид.

Активности:

- Овозможување непречено функционирање на Дневниот центар на лица со оштетен вид сместен во просториите на Црвен крст на Република Северна Македонија;
- Поддршка на програмата на активности со која корисниците можат да го подобрат своето неформално образование и да ги зголемат кариерните вештини, психолошка поддршка, информирање и административна поддршка, лобирање и застапување, промовирање на волонтерство и активен живот;
- Следење на работата на постоечките центри и соработка со надлежни институции, Министерство за труд и социјална политика, Меѓуопштински центар за социјална работа, Завод за социјални дејности, општините во градот, Црвениот крст на Град Скопје и невладините организации кои се активни на ова поле, за развој на програми и проекти кои ќе водат во насока на подобрување на правата и зајакнување на капацитетите на слепите и слабовидните лица во насока на менување на сопствената дневна рутина, квалитетот на живот со што стануваат активни чинители во заедницата.

5. Поддршка на активности на дневни центри и советувашишта за жртви од семејно насилство

Цел:

- Зголемување на опсегот на специјализирани услуги од родово базирано и семејно насилство, со посебен осврт на идентификување на различните ризици и потребите на жените, мажите, девојчињата и момчињата, достапни до граѓаните на локално ниво преку децентрализација на социјалните сервиси;

Активности:

- Поддршка за отварање на дневни центри и советувашишта за справување со насилството;
- Поддршка на услугите на континуирана психосоцијална поддршка и третман во дневните центри и советувашишта;
- Остварување на работни средби со меѓуопштинските центри за социјална работа и граѓанските организации кои работат на оваа проблематика;

6. Поддршка на активностите на Сојузот на здруженија на пензионери на Град Скопје

Цели:

- Збогатување на формите на општествено вклучување на пензионерите имајќи ги во предвид посебните афинитети и интереси на пензионерите и пензионерките.

Активности:

- Вклучување на пензионерите во акции и активности од поширок општествен интерес и значење и искористување на културниот и професионалниот ресурс кој можат да го понудат;
- Поддршка на програми за збогатување на формите на активирање на пензионерите преку културно – забавни, рекреативно - спортски, литературни, едукативно – здравствени и други активности кои подеднакво ги афирмираат пензионерите и пензионерките;
- Поддршка на програмски активности на Сојузот на здруженија на пензионери на Град Скопје;
- Поддршка на програмски активности на Градски одбор на Сојуз на борци од НОАВМ;

7. Поддршка на Дневен центар за стари лица и центар за давање помош во домашни услови на Црвениот крст на град Скопје

Цели:

- Обезбедување грижа и здравствена заштита на стари и изнемоштени лица;
- Поддршка на жените како примарни носители на грижата за старите и изнемоштени лица преку намалување на дел од нивните обврски во оваа сфера.

Активности:

- Унапредување на работата на отворениот Дневен центар за стари лица и соработка со надлежни институции, Министерство за труд и социјална политика, Меѓуопштински центар за социјална работа, Завод за социјални дејности, општините во градот Скопје и организациите кои работат во ова поле.
- Унапредување, зголемување на капацитетите и следење на организацијата на служба за давање помош и нега во домашни услови на изнемоштени стари и други возрасни лица, помош при одржување лична хигиена, набавка на храна и лекови, подготовка на храна и хранење, помагање во домаќинство, давање психосоцијална поддршка и медицинска помош во домашни услови.
- Поддршка за отварање на нови Дневни центри за стари лица.

8. Поддршка на програми за лица со посебни потреби и стари лица

Цели:

- Остварување социјална грижа и подобрување на квалитетот на живеење на лицата со посебни потреби и старите лица;
- Остварување и унапредување на човековите права на лицата со посебни потреби и старите лица.

- Обезбедување и пристап на услуги за здраво и достоинствено стареење;

Активности:

- Поддршка на услугите за континуирана психосоцијална поддршка и третман во Дневните центри за лица со посебни потреби и стари лица;
- Работно ангажирање на некоја од ранливите категории на население, вклучувајќи ги и корисниците на социјална помош како персонални асистенти (помагатели), лични асистенти, негуватели на стари лица и др. во соработка со Црвен крст на град Скопје и други организации.
- Реализирање активности согласно воспоставената меѓуопштинска соработка со општина Бутел за отварање на сензорна соба во една од градинките на подрачјето на општината која ќе биде користена за стимулативни активности со цел подобрување на однесувањето на децата со аутизам.
- Зголемување на капацитетите за институционално сместување на стари лица и/ или за сместување во пензионерски станови;
- Отварање на мал групен дом за стари лица со интелектуална или телесна попреченост, кои немаат соодветни услови за живеење во своето семејство;

Извори на средства:

Буџет на Град Скопје за 2020 година

Програма В2 - средства во износ од 26.200.000 денари, од кои за:

- Дневен центар за лица со интелектуална попреченост, над 18 години, ЦПЛИП – “ПОРАКА” – 3.500.000 денари;
- Дневен центар за намалување на штети од злоупотреба на дроги – “ХОПС” – Опции за здрав живот – 800.000 денари;
- Прифатилиште за бездомни лица во рамките на постоечкиот пункт за бездомници на Црвениот крст на град Скопје – 700.000 денари;
- Поддршка на активности на Дневен центар за лица со оштетен вид на Црвен Крст на град Скопје – 700.000 денари;
- Дневен центар и советувашиште за жртви од семејно насилство – 1.500.000 денари;
- Меѓуопштинска соработка за поддршка на општините за отварање на дневни центри за семејно насилство – 300.000 денари
- Поддршка на активностите на Сојузот на здруженија на пензионери на Град Скопје – 1.000.000 денари
- Поддршка на Дневен центар за стари лица и центар за давање помош во домашни услови на Црвениот крст на град Скопје – 2.500.000 денари.
- Дневен Центар за лица со посебни потреби (услуги и опремување) – 4.000.000 денари;
- Дневен центар за деца на улица – 1.200.000 денари;
- Поддршка на Проект за помагатели на стари лица и лица со посебни потреби во соработка со Црвен крст на град Скопје – 7.000.000 денари;
- Домување за стари и лица со посебни потреби – 3.000.000 денари.

ПРИОРИТЕТНА ЦЕЛ - 4

✓ Еднакви можности, недискриминација, поттикнување и развој на лични и општествени вредности

Цели:

- Промоција на еднакви можности помеѓу жените и мажите и унапредување на човековите права;
- Зголемување на нивото на здравствена и социјална едукација, подигање на јавната свест и подобрување на информираноста на граѓаните за социјално осетливи прашања;
- Поттикнување личен развој и остварување на сопствениот потенцијал;
- Промовирање на социјално одговорно учество, солидарност и кохезија;

Специфични цели:

- Воспоставување на интра-институционална координација за изработка и имплементација на Стратегијата за родова еднаквост на Град Скопје и вклучување на родовата перспектива во политиките на градот;
- Воспоставување на координација и соработка помеѓу организациите кои работат на родова еднаквост;
- Одржување и унапредување на воспоставената соработка преку Меморандумот за соработка со ОН Жени – Телото на Обединатите нации за родова еднаквост и зајакнување на жените.

Активности:

- Поддршка на активности за промовирање на еднакви можности помеѓу жените и мажите,
- Зајакнување на капацитетите на администрацијата и советот за вклучување на родовата перспектива при развојот, имплементацијата и евалуацијата на програмите на градот;
- Организација на Вечерите на Женски Права по повод меѓународниот ден на жената 8-ми март со цел подигање на свеста кај граѓаните на Скопје за постоечките нееднаквости помеѓу мажите и жените;
- Промовирање на волонтерство, вклучување на граѓаните во доброволна работа во активности од Програмите на Градот Скопје и во програмите на други организации кои нудат социјални услуги;
- Поддршка на програми и поттикнување за формирање на стручни советувашишта за професионална ориентација и планирање на кариера, во кое ќе се одвива индивидуално советување и насочување при изборот на училишта и занимања според желбите, професионалните интереси и способностите на лицата како и според можностите на пазарот на трудот;
- Поддршка на активности за спречување на семејно насилство со осврт на насилството врз жените, мажите, девојчињата и момчињата;

- Поттикнување на форми на ненасилна комуникација и развивање осетливост за препознавање на форми на семејно насилство, насилство во врска и врсничко насилство;
- Поддршка на кампањи против стигматизација и дискриминација;
- Поддршка на проекти за подигање на јавната свест кај граѓаните, преку едукација, информирање, организирање трибини и работилници, печатење едукативно промотивен материјал за социјално осетливи прашања;
- Овозможување на услови за вработување на лицата со посебни потреби и други маргинализирани групи.
- Развивање едукативни програми и стекнување со вештини за децата без родители и деца кои се во социјален ризик со цел усовршување и стекнување на нови знаења и вештини;
- Креирање на локална политика за социјално претприемништво и поддршка на иницијативи за отварање на социјални претпријатија;
- Поддршка за формирање на социјално претпријатие Копче со Црвен крст на Град Скопје во насока на работна интеграција на жени во социјален ризик.

Извори на средства:

Буџет на Град Скопје за 2020 година

Програма В2 - средства во износ од 10.400.000 денари.

ПРИОРИТЕТНА ЦЕЛ - 5

✓ Унапредување на здравствена заштита

Цели:

- Промовирање на здрави стилови на живеење и подигнување на јавната свест и здравствената култура со цел намалување на опасностите и здравствените проблеми кај граѓаните;
- Промоција и унапредување на правата на пациентите;
- Унапредување на ментално и емоционално здравје.

Активности:

- Поддршка на истражувања, програми и проекти кои го унапредуваат здравјето на населението;
- Иницирање редовна меѓусекторска соработка и размена на информации во намалувањето на опасностите и заканите по човечкото здравје;
- Превенирање на опасноста од нивна појава и преземање мерки за намалување на ризиците и понудени алтернативни решенија во случај на појава на здравствени проблеми;
- Поддршка на кампањи против стигматизација и дискриминација на пациенти;
- Поддршка на кампањи за подигање на јавната свест кај граѓаните за опасностите по здравјето на граѓаните, земајќи ги предвид различните последици и опасностите по здравјето за мажите и жените;

- Информирање на населението за состојбата со заразните болести во градот преку информативни печатени материјали;
- Едукација на вработените во Град Скопје и на поширокото население за прва помош и организирање други трибини и работилници за препознавање, избегнување на опасностите и заканите по човечкото здравје;
- Поддршка на здравствени сервиси и услуги;
- Учество во проекти и работни групи за изработка на стратешки документи и други правилници во насока на унапредување на здравјето на населението;
- Реализација на активностите согласно усвоената Локална Стратегија за заштита од ХИВ на Град Скопје и Акциски план за остварување на Локалната Стратегија за заштита од ХИВ на Град Скопје;
- Поддршка во работењето на информативни телефонски линии за помош на граѓаните од употреба на дрога, алкохол, превенција на ХИВ/СИДА и други важни прашања.
- Обезбедување стручна и техничка помош во работата на Комисијата и Канцеларијата за унапредување на правата на пациентите на Град Скопје.

Извори на средства:

Буџет на Град Скопје за 2020 година

Програма Т1- средства во износ од 3.000.000 денари.

- Поддршка на други Проекти кои ја унапредуваат здравствената заштита – 2.500.000 денари.
- Поддршка на кацеларијата и Комисијата за унапредување на правата на пациентите – 500.000 денари.

✓ Други активности за остварување на социјална заштита

Подобрување на условите за живеење на лицата во социјален ризик, во соработка со Министерството за труд и социјална политика и други институции и организации;

1. Поддршка на активности за дејствување на Црвениот крст на град Скопје при елементарни непогоди

Цел:

- Зајакнување на постоечките ресурси за одговор при елементарни непогоди;
- Обезбедување нови ресурси за одговор при елементарни непогоди;
- Развивање на институционален одговор кој ги зема предвид различните ризици и потребите на жените и мажите при елементарни непогоди.

Активности:

- Поддршка на програми и активности за кризна интервенција за брзо и ефикасно дејствување во случај на непогоди;

- Мапирање на постоечките ресурси и интервентните тимови за дејствување при елементарни непогоди;
 - Унапредување на мрежата на интервентни тимови;
 - Координација на распределувањето на хуманитарна помош обезбедена преку Град Скопје.
2. Постапување на Комисијата за распределба на финансиски средства од Буџетот на Град Скопје по пристигнати барања, а согласно изготвен и усвоен Правилник за користење на финансиски средства од Буџетот на Град Скопје за граѓани во ризик со посебен осврт на идентификување на различните ризици и потреби

3. Формирање на секции за прва помош во средните училишта

Цел:

- ✓ Формирање на училишни клубови за едукација и превенција;

Активности:

- Адаптирање на одредена просторија во рамките на училиштето, избор на одговорен професор за поддршка на активностите и одговорен лидер (ученик);
- Спроведување на обуки за прва помош, како и обуки за подготовка и реализација на мали проекти поврзани со мисијата на Црвен крст на град Скопје;
- Дисиминација на стекнатите знаења и нивна презентација и
- Креирање на училишни програми поврзани со календарот на традиционални активности кои ги поддржуваат социјално – хуманитарните и собирни акции каде се применуваат стекнатите знаења.

Извори на средства:

Буџет на Град Скопје за 2020 година

Програма В2 – средства во износ од 3.800.000 денари.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Активностите во областа на социјална, детска и здравствена заштита, во град Скопје, утврдени со оваа Програма, ќе се финансираат од средствата на Буџетот на Градот Скопје утврдени за 2020 година одредени за таа цел, како и преку други форми и активности за обезбедување финансиска поддршка за нивно реализирање од:

- Буџетот на Република Северна Македонија за 2020 година (преку надлежните министерства)
- Трговски друштва, јавни претпријатија, фондации и други правни и физички лица;
- Заинтересирани партнери за меѓусебна соработка во земјава и во странство;
- Други извори.

Вкупно потребни средства за реализирање на Програмата за активностите во областа на социјална, детска и здравствена заштита, во град Скопје, во 2020 година, се определени во Буџетот на Град Скопје за 2020 година, во износ од: 116.700.000 денари.

V. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Градоначалникот на Град Скопје се грижи и го обезбедува спроведувањето на оваа Програма.

Оваа програма влегува во сила од денот на објавувањето во “Службен гласник на Град Скопје”.

Број __
__ декември 2019 година
Скопје

СОВЕТ НА ГРАД СКОПЈЕ
ПРЕТСЕДАТЕЛ
Проф. д-р. Љубица Јанчева, с.р

Образложение:

Активностите предложени во оваа програма се во согласност со Законот за Град Скопје, Законот за Локална Самоуправа, Закон за социјална заштита, Закон за здравствена заштита, Закон за ментално здравје, Законот за заштита на правата на пациентите, Закон за волонтерство, Закон за еднакви можности на жените и мажите, Националната стратегија за дроги и Националната стратегија за ХИВ/СИДА и Локална Стратегија за заштита од ХИВ на Град Скопје 2016 – 2020 година, Локална стратегија за дроги на Град Скопје (превенција, лекување, рехабилитација и ресоцијализација, намалување на штети и градска безбедност 2015 – 2020 година). Реализацијата на значаен дел од предложените активности е започната во текот на изминатите години. Во 2020 година активностите продолжуваат во насока на зајакнување на добрите искуства и воспоставување нови активности.

* * *

Остварување социјална заштита на лица со посебни потреби

Во насока на остварување на првиот приоритет, Градот Скопје реализира програми и активности кои значително им помагаат на лицата со посебни потреби во олеснување на нивното движење, а кои се однесуваат на обезбедување превоз и пристапност:

- Град Скопје поддржува активности за одржување на бесплатни часови со спортско рекреативни содржини за лицата со посебни потреби кои се одвиваат под стручен надзор на лица со соодветно образование. Часовите имаат за цел зајакнување на мускулатурата на нозете и на рацете и подобрување на кардиоваскуларната циркулација. Спортските сали во СЕТУГС „Михајло Пупин“ и СГГУГС „Здравко Цветковски“, се опремени со специјална спортска опрема прилагодена на потребите на лицата со посебни потреби – спортски реквизити и справи за вежбање како и реквизити за колективни спортови.

- Градот Скопје веќе девет години го реализира организираниот превоз на лица со потешка телесна инвалидност на кои, заради движење им е потребна инвалидска количка и лица со тешки моторни пречки. Превозот се реализира со седум посебно адаптирани возила со автоматски управувана рампа за инвалидска количка и друга опрема која ја обезбедува безбедноста на корисниците. Возилата се сопственост на Град Скопје, а се дадени на користење на Јавното сообраќајно претпријатие – “ЈСП” – Скопје. Поради амортизацијата на постоечките

Право на користење на организираниот превоз со посебно адаптирани возила имаат исклучиво лицата со потешка телесна инвалидност кои не се опфатени со Програмата за повластено користење на јавниот градски превоз на подрачјето на Градот Скопје, од страна на лица со посебни потреби.

Преку редовно следење констатација е дека организираниот превоз и маршрутите се добро организирани и дека опфаќаат оптимален број на

корисници, но дека бројот на корисници на овие адаптирани возила од ден на ден се зголемува, а седумте возила се веќе амортизирани. Од тие причини веќе секојдневно има неопфатени корисници поради зафатеност на возилата или дефект на старите возила.

- Организиранiot превоз на студентите и учениците со посебни потреби, се одвива со адаптирано комбе и минибус, со што е остварен полесен пристап на лицата со посебни потреби до училиштата и факултетите, нивно вклучување во редовниот образовен процес и обезбедување на самостојност и независност на движењето. На тој начин, студентите и учениците со посебни потреби се чувствуваат како рамноправни граѓани во општеството, задоволувајќи ги сопствените интелектуални капацитети преку процесот на средното и високото образование.

Редовната грижа за возилото, трошоците за негово одржување, сервисирање и гориво, неопходни за континуиран редовен превоз на студенти и ученици со посебни потреби, се обезбедуваат од Буџетот на Град Скопје.

Остварување социјална заштита на лица засегнати од злоупотреба на дрога

Активностите кои ќе се реализираат во 2020 година се во согласност со Локалната стратегија и Акционен план за дроги на Град Скопје (превенција, лекување, рехабилитација и ресоцијализација, намалување на штети и градска безбедност) 2015-2020 година. Акцентот во 2020 година ќе биде ставен на поддршка на Дневен центар за рехабилитација и ресоцијализација на лица кои се зависни од дроги, Советувалиште за превенција од употреба на дрога кај средношколската популација во град Скопје и Дневен центар за намалување на штети од злоупотреба на дроги.

- Дневниот Центар за рехабилитација и ресоцијализација на корисниците на дроги и нивните семејства е отворен на 1 септември 2012 година. Центарот ги нуди следните услуги: психосоцијална поддршка од психолог и психијатар, педагошка и психосоцијална поддршка на деца на корисници на дрога од педагог и психолог, образовни и советодавни активности за возрасни од педагог, активности за креативно изразување (креативни работилници). Центарот работи секој ден од понеделник до петок, од 11 до 16 часот.
- Советувалиштето за превенција од употреба на дрога кај младата популација во град Скопје започна да работи во месец септември 2012 година, во склоп на Центарот за сексуално и репродуктивно здравје „Сакам да знам“, сместен во амбулантата на Водно. Советувалиштето за превенција од употреба на дрога работи два пати во неделата, а понатаму доколку се процени дека има потреба од продолжување на работното време, советувалиштето ќе работи и подолго. Целна група се млади на возраст од 10 до 24 години, а директни корисници се родители, поблиското семејство и други луѓе кои ги опкружуваат младите и се важни за нивниот развој, потоа наставниот кадар и стручните служби од средните училишта (психолози и педагози).

Општествено вклучување и социјални услуги

- Во 2020 година приоритетот ќе биде ставен на поддршка на нови дневни центри за деца со посебни потреби како и поддршка на дневни центри за деца на улица.
- Поддршка на програмските активности на двата Дневни центри за поддршка на лица со интелектуална попреченост, едниот во Аеродром, а другиот во Капиштец.

Согласно издадена потврда од Министерство за труд и социјална политика и Министерство за здравство, ЦПЛИП е единствен правен субјект кој обезбедува социјална сервисна служба – Дневен центар за лица со интелектуална попреченост, над 18 годишна возраст во Скопје односно ХОПС – Опции за здрав живот е единствен правен субјект кој обезбедува социјални услуги во Дневни центри за намалување на штети од злоупотреба на дроги.

- Поддршка и унапредување на работата на Дневниот центар за стари лица и центар за давање помош во домашни услови и развивање нови форми на социјална грижа за старите лица кои ќе обезбедат достоинствени услови за живот на старите лица во градот;
- Поддршка на услуги што се насочени кон стари и изнемоштени лица и лица со посебни потреби и истите вклучуваат: дневна грижа, помош и грижа во домашни услови, помош при извршување на секојдневни обврски, придружба во движењето и совладување физички бариери, здравствена помош и совети, психо-социјална поддршка. Со обезбедувањето на услугите се очекува да се подобри и олесни начинот на живот и функционирање на семејствата чии што родители или лица се опфатени во овие активности, имајќи повеќе слободно време за своите лични и професионални секојдневни обврски и активности, со што би се зголемила и нивната активност и продуктивност во општеството.

Еднакви можности, недискриминација, поттикнување и развој на лични и општествени вредности

Приоритетот вклучува активности во насока на:

- Работно ангажирање на граѓаните во доброволна работа, искористување на нивните капацитети во реализирање на активности од Програмата на Градот Скопје и во програмите на други организации кои нудат социјални услуги;
- Поддршка на активности за спречување на семејно насилство.

Унапредување на здравствена заштита

Реализирање активности согласно усвоената Локална Стратегија за заштита од ХИВ на Град Скопје и Акциски план за остварување на Локалната Стратегија за заштита од ХИВ на Град Скопје.

Продолжување и унапредување на започнатите Програми и активности за унапредување на сексуалното и репродуктивно здравје, превенција на ХИВ/СИДА и на инфекции пренесени преку сексуален и крвен пат, несакана бременост, заштита на животна средина, согорување на инфективен материјал и сл., и започнување со реализација на нови Програми и активности за промовирање на здрави стилови на живеење и подигнување на јавната свест и здравствената култура со цел намалување на опасностите и здравствените проблеми кај граѓаните и унапредување на ментално и емоционално здравје;

Согласно Законот за заштита на правата на пациентите (“Службен весник на РСМ“ бр. 82/2008, 12/2009), општините и Градот Скопје се должни да формираат постојана Комисија и да отворат Канцеларија за унапредување на правата на пациентите, во согласност со прописите од областа на локалната самоуправа. Градот Скопје преку формираната Комисија и отворената канцеларија за унапредување на правата на пациентите, а постапувајќи согласно предвидените законски одредби од Законот за заштита на правата на пациентите, ќе ги следи состојбите и ќе предлага мерки за подобрување на заштитата на правата на пациентите до надлежните органи.

ГРАДОНАЧАЛНИК НА ГРАД СКОПЈЕ